PÉNZÜGYMINISZTÉRIUM
MUNKAVÉDELMI FŐOSZTÁLY

JELENTÉS

a munkavédelmi hatóság 2018. I. negyedévi ellenőrzési tapasztalatairól

Bevezetés

A munkavédelmi hatóság 2018. I. negyedévi ellenőrző tevékenységét a 2018. évi Ellenőrzési Irányelvek, az Országos Hatósági Ellenőrzési Terv és a saját munkatervben meghatározottak figyelembe vételével végezte.

A munkavédelmi hatóság elkötelezett abban, hogy a munkavállalók egészségét és biztonságát, valamint hosszabb távon a munkavégző képességét és életkilátásait veszélyeztető munkakörülmények javuljanak, a munkavédelmi ellenőrzések hatékonyabbá váljanak.
A célkitűzéseknek megfelelően a munkavédelmi szakmai tevékenység az európai jogi aktusok és a hazai szabályozások maradéktalan megtartására és érvényesítésére épült. A szakmai tevékenység tükrözte a megelőzésre irányuló szemléletet, a munkavédelmi hatósági ellenőrzések során megmutatkozott az elkötelezettség a munkavédelem társadalmi hasznossága iránt.

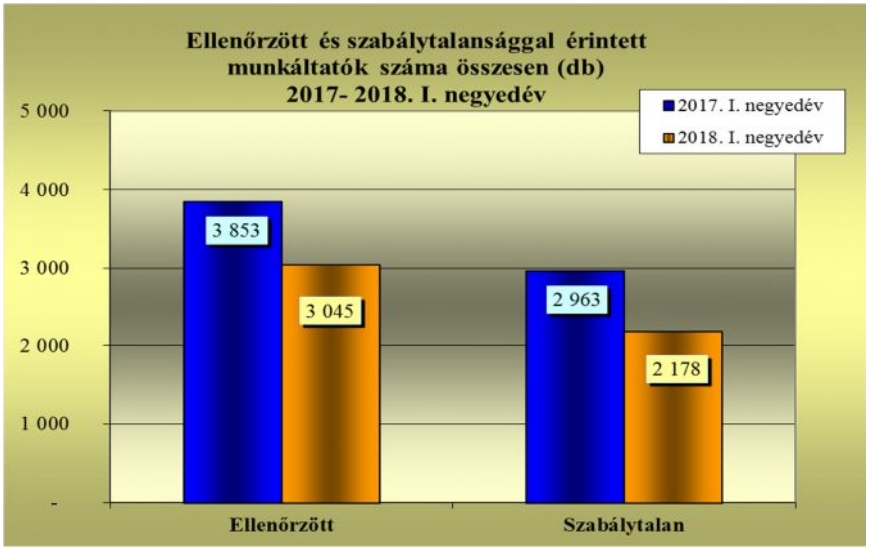
1. MUNKAVÉDELMI ELLENŐRZÉSEK

1.1. Ellenőrzött és szabálytalansággal érintett munkáltatók, illetve munkavállalók

2018. I. negyedévben a munkavédelmi hatósági ellenőrző munka az előző évhez hasonló számú 14 605 munkáltatóra terjedt ki, amelynek során az állami tisztviselők ellenőrizték az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok betartását.

Az ellenőrzött és a szabálytalansággal érintett munkáltatók számát az *1. számú ábra* mutatja.

1. számú ábra

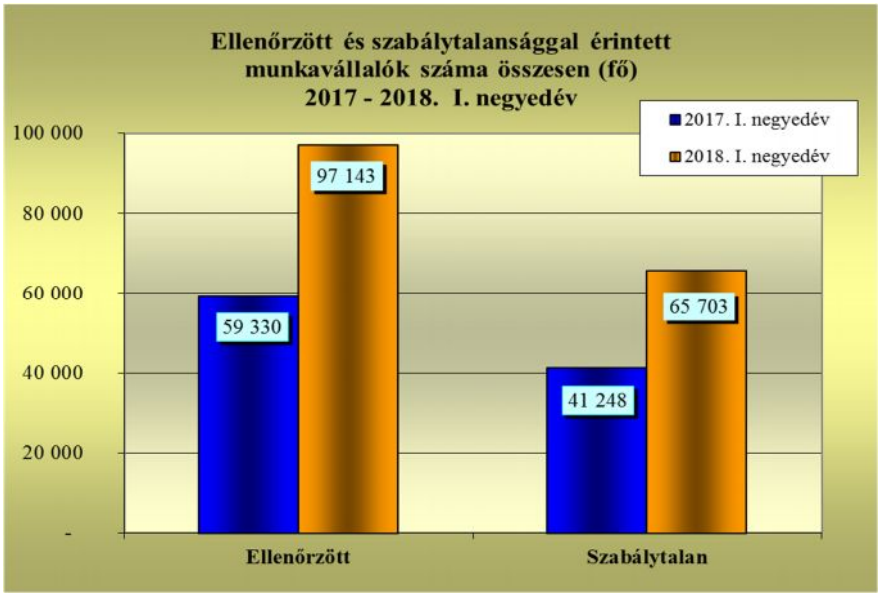
Az ellenőrzött munkáltatók 71,5%-ánál tapasztaltak munkavédelmi szabálytalanságot, ez az arány 5,4%-kal alacsonyabb a 2017. I. negyedév (76,9%) tapasztaltakhoz képest.

A munkáltatók írásbeli tájékoztatásra történő kötelezésével további 7 munkáltatót vizsgált a munkavédelmi hatóság.

Az állami tisztviselők az ellenőrzések során 97 143 fő munkavállaló munkavégzési körülményeit vizsgálták. Szabálytalanságokat az ellenőrzött munkavállalók 67,6%-ánál tapasztaltak, ez 1,9%-kal alacsonyabb az előző év azonos időszaknál (69,5%).

Az ellenőrzött és a szabálytalansággal érintett munkavállalói létszámot a *2. számú ábra* mutatja.

2. számú ábra

A szabálytalan körülmények között foglalkoztatott munkavállalók 28%-a volt súlyos szabálytalansággal érintett, ez 2,7%-kal kevesebb, mint a 2017. I. negyedévi (30,7%) súlyosan veszélyeztetett létszám.

1.2. Az ellenőrzések megoszlása

A munkavédelmi ellenőrzések számában nagyobb arányt képviseltek az olyan ágazatok alá tartozó munkáltatók – mezőgazdaság, feldolgozóipar, gépipar, építőipar – ahol a munkavállalók egészségének, biztonságának veszélyeztetése gyakoribb és a veszélyeztetések mértéke is súlyosabb. A kiemelt ágazatok ellenőrzéseinek számát és az összes ellenőrzéshez viszonyított arányát az *1. számú táblázat* mutatja.

1. számú táblázat

Kiemelt ágazatok	Ellenőrzések száma (db)
Mezőgazdaság	**76**
Feldolgozóipar (kivéve: gépipar)	**760**
Gépipar	**455**
Építőipar	**482**
Egészségügyi, szociális ellátás	**46**
Kiemelt ágazat összesen	**1 819**
Ellenőrzött munkáltatók száma összesen	**3 045**
Százalék (kiemelt ágazat / összesen ellenőrzött munkáltatók száma)	**59,74**

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) előírása alapján a bányászati ágazatra vonatkozóan a munkaegészségügyi követelmények teljesítésének vizsgálata tartozik a munkavédelmi hatóság hatáskörébe. (A bányászati ágazatot veszélyessége miatt kezeljük kiemelt ágazatként az ellenőrzések során.)

A munkavédelmi hatóság a 3 045 munkáltató ellenőrzése során 5 125 látogatást folytatott le.

A látogatások számát a látogatások okai szerinti bontásban a *2. számú táblázat* tartalmazza.

2. számú táblázat

Látogatások oka	Látogatások
Terv szerinti	2 986
Célvizsgálat	946
Közérdekű bejelentés	389
Balesetvizsgálat	355
Terv szerinti, utóellenőrzéssel	114
Nem ellenőrzési célú látogatás	82
Foglalkozási megbetegedés (mérgezés) kivizsgálása	71
Előre nem tervezett	59
Felkérésre végzett ellenőrzés	32
Panaszvizsgálat	32
Egyéb	59
Összesen	**5 125**

Látogatásra legtöbbször terv szerinti ellenőrzés alapján került sor (az összes látogatás 58,3%-a).
A látogatások 18,5%-a országosan és adott megyei szinten meghatározott szempontok alapján, célvizsgálatok keretében történt.

A munkavédelmi hatóságokhoz beérkező munkabaleseti jegyzőkönyvek felülvizsgálata során szerzett tapasztalatok, illetve a munkavállalók kérelme alapján balesetvizsgálatra az ellenőrzések 6,9%-ában került sor.

Az állampolgárok nagy számban tettek bejelentést, az egészséget és biztonságot veszélyeztető munkakörülmények miatt. Az állami tisztviselők a közérdekű bejelentés okán tett 389 látogatásuk során 332 közérdekű bejelentést, a 32 panaszbejelentéssel kapcsolatos látogatásuk alkalmával 36 panaszbejelentést vizsgáltak ki.

A látogatások 8,2 %-a irányult közérdekű és panaszbejelentések kivizsgálására.

Utóellenőrzésekre a látogatások 2,2%-ában került sor.

A munkavédelmi hatósághoz beérkező bejelentett, kivizsgálásra kötelezett súlyos munkabalesetek kivizsgálása folyamatosan történik.

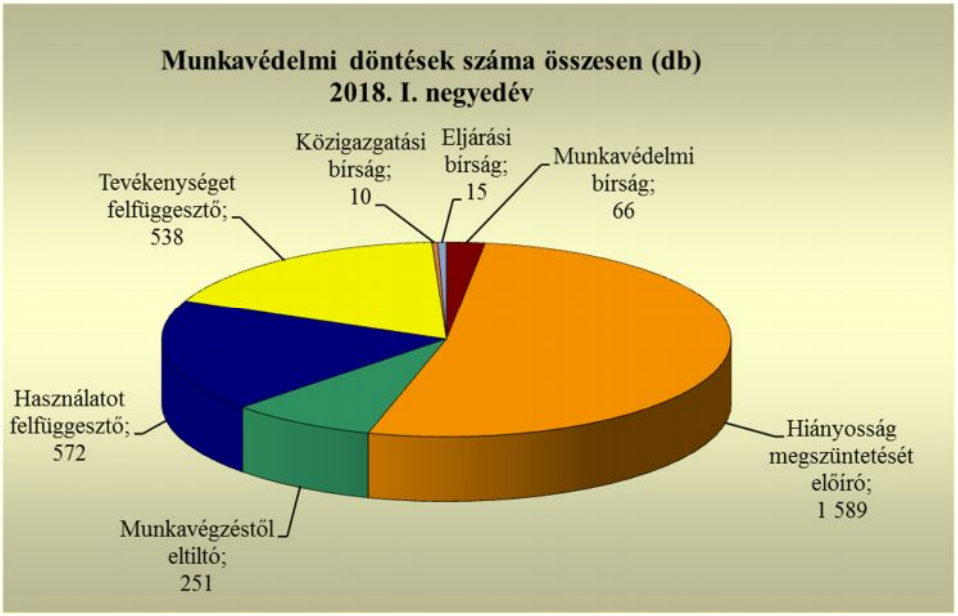
1.3. Az ellenőrzések során hozott határozatok

Az ellenőrzések eredményeként összesen 3 041 db munkavédelmi döntés került kiadmányozásra.

A kiadmányozott 3 026 közigazgatási határozat közül a *3. számú ábra* szerinti megoszlásban az azonnali intézkedést foganatosító és a hiányosság megszüntetésre kötelező határozatok száma a meghatározó.

Az azonnali intézkedést foganatosító 1 361 db határozat mellett 1 589 db hiányosság megszüntetését előíró határozat került kiadmányozásra.

3. számú ábra

2018. I. negyedévben a szankcionálás során 66 esetben munkavédelmi, 10 esetben közigazgatási bírságot[1], 15 esetben pedig eljárási bírságot alkalmaztak az állami tisztviselők (munkavédelmi bírság 22 773 000 Ft, közigazgatási bírság 585 000 Ft és eljárási bírság 1 260 000 Ft összegben).
Az érdemi munkavédelmi döntések 3 %-a vont maga után pénzbeni szankciót (munkavédelmi, eljárási, illetve közigazgatási bírság).
A munkavédelmi hatóság munkavédelmi bírság alkalmazási gyakorlata megfelelt a kis- és középvállalkozásokra vonatkozó törvényi előírásnak. A munkavédelmi bírság kiszabásával kapcsolatos Kormányrendelet alkalmazása az egységes gyakorlat kialakítását nagyban elősegítette.

A közigazgatási határozatokban összesen 11 809 intézkedésre került sor. E határozatokban foglalt intézkedések közül 3 707 munkabiztonsági jellegű, 4 402 intézkedés munkaegészségügyi és 6 700 intézkedés munkavédelmi[2] tárgyú volt.

Az összes intézkedésen belül a munkaegészségügyi intézkedések aránya 11,9%-ot, a munkabiztonsági intézkedések aránya 31,4%-ot tett ki, míg a legmagasabb arányt a munkavédelmi intézkedések képviseltek 56,7%-kal.

Az állami tisztviselők ellenőrző munkájában érvényesült a munkavédelem komplex szemlélete.

2. KIEMELT SZAKMAI CÉLOK ELLENŐRZÉSÉRE VONATKOZÓ TAPASZTALATOK

A közigazgatási határozatokban foglalt intézkedések szakmai tartalma szerint a leggyakoribb intézkedéseket a *3. számú táblázatban* nagyságrendi sorrendben bemutatott munkáltatói mulasztások miatt kellett meghozni.

[1] *A 2016. év harmadik negyedévében került bevezetésre új szankció lehetőségként a közigazgatási bírság. Az Mvt. 82/D §-a alapján a munkavédelmi hatóság a természetes személlyel szemben közigazgatási bírságot alkalmazhat.*
[2] *munkavédelmi intézkedés: olyan intézkedések köre, amelyek mind a két szakterületet (munkabiztonság és munkaegészségügy) egyaránt érintik, pl.: kockázatértékelés, egyéni védőeszközökkel kapcsolatos intézkedések, stb.*

3. számú táblázat

	Leggyakrabban előforduló mulasztások megnevezése	Intézkedések száma
1	Létesítmények érintésvédelme	922
2	Üzemeltetéssel kapcsolatos biztonságtechnikai hiányosságok (védőburkolat, biztonsági berendezés, stb..)	756
3	Veszélyes anyagok alkalmazásából eredő kockázatok becslésével, értékelésével kapcsolatos szabályok megszegése	747
4	Munkavédelmi ismeretek hiánya	628
5	Egyéni védőeszköz juttatási rend szabályozásának hiánya	400
6	Be- és leesési veszély	391
7	Elsősegélynyújtás megszervezésének, elsősegélyhelyek kialakításának, felszerelésének, jelölésének szabályai megszegése	388
8	Emelőgép üzemeltetési szabályainak megszegése	378
9	Munkaeszköz nem megfelelő állapota, karbantartás hiánya	370
10	Alkalmassági vizsgálatok rendjét érintő előírások megszegése	326
11	Elhelyezés, telepítés, rögzítés	300
12	Munkaeszközök érintésvédelmi problémái (kapcsolószekrény is)	293
13	Biztonsági és egészségvédelmi jelek hiánya, állapota	269
14	Veszélyes vegyi anyagok tárolására, szállítására, feldolgozására, gyártására vonatkozó szabályok megszegése	260
15	Figyelmeztető-, és funkció jelölések hiánya	232

A 15 leggyakoribb intézkedést figyelembe véve összességében a legtöbb intézkedés a villamosbiztonsági hiányosságokra történt (10,3%) (1. és 12. számú intézkedések). Ezután a nem megfelelő munkaeszközök (9,5%) miatt született intézkedések következnek (2. és 9. számú intézkedések).

Az összes intézkedés 6,3 %-át a *„Veszélyes anyagok alkalmazásából eredő kockázatok becslésével, értékelésével kapcsolatos szabályok megszegése”* okán hozták az állami tisztviselők.

A *„Munkavédelmi ismeretek hiánya”* tárgyú intézkedés az összes intézkedés 5,3%-a. A figyelmeztető és biztonsági jelek hiányosságai miatti intézkedések aránya 4,2% (13. és 15. intézkedés).

Hasonló arányban tártak fel hiányosságokat az állami tisztviselők *az „Egyéni védőeszköz juttatási rend szabályozásának hiánya”* (3,4%), valamint a *„Be- és leesési veszély”* (3,3%) és az *„Elsősegélynyújtás megszervezésének, elsősegélyhelyek kialakításának, felszerelésének, jelölésének szabályai megszegése”* (3,3%) miatt.

Az *„Emelőgép üzemeltetési szabályainak megszegése”* tárgyban 3,2%-ában történt intézkedés.

2.1. Kiemelt intézkedések

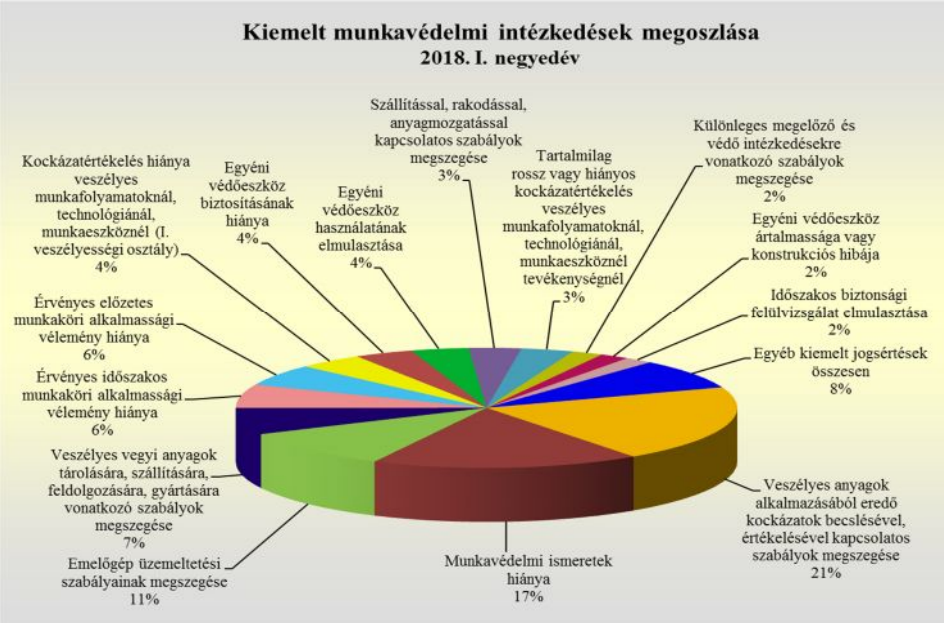
A kiemelt érdemi intézkedések a munkavállalók életét, testi épségét, egészségét jelentősen veszélyeztető munkáltatói szabályszegésekre utalnak.

A tárgyidőszakban a kiemelt érdemi munkavédelmi intézkedések száma 3 627, a kiemelt érdemi munkabiztonsági intézkedések száma 2 652, a kiemelt érdemi munkaegészségügyi intézkedések száma pedig 272 volt. A kiemelt intézkedések az összes intézkedés 55,5%-át teszik ki.

2.1.1. Kiemelt munkavédelmi intézkedések

Az összesen 6 700 munkavédelmi intézkedés közül a kiemelt munkavédelmi intézkedések száma 3 627, ami az összes intézkedés 54,1%-a. A kiemelt munkavédelmi intézkedések megoszlását a *4. számú ábra* mutatja.

4. számú ábra

A kiemelt munkavédelmi intézkedések közül összességében a legtöbb intézkedést (28%) a veszélyes anyagokkal (ideértve a veszélyes keverékeket is) végzett tevékenységgel kapcsolatban (1. és 4. legtöbb intézkedés), míg a második leggyakrabban (17%) a *„Munkavédelmi ismeretek hiánya”* miatt intézkedtek az állami tisztviselők.

Hasonló arányban hoztak intézkedést az érvényes előzetes- vagy időszakos munkaköri orvosi alkalmassági vélemények hiánya 12% (5. és 6. intézkedés), valamint az *„Emelőgépek üzemeltetési szabályainak a megszegése”* 11% miatt (3. legtöbb intézkedés.

Az egyéni védőeszközökkel kapcsolatban (8. és 9. intézkedés), valamint a kockázatértékeléssel kapcsolatos hiányosságok (7. és 11. intézkedés) okán tett intézkedések, az összes intézkedés 8%-át, és 7%-át teszi ki.

2.1.2. Kiemelt munkabiztonsági intézkedések

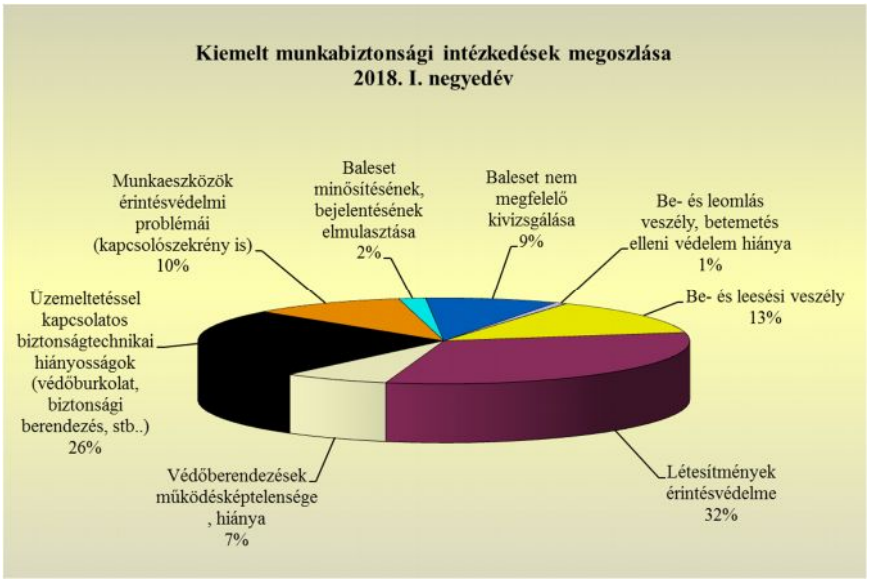
A 3 707 munkabiztonsági intézkedés közül a kiemelt munkabiztonsági intézkedések száma 2 652, ami az összes intézkedés 22,5%-a.

2018. I. negyedév során a kiemelt munkabiztonsági intézkedések közül leggyakrabban a villamosbiztonsági hiányosságok 42% miatt kellett intézkednie az állami tisztviselőknek (1. és 4. legtöbb intézkedés). A nem megfelelő munkaeszközök használata (33%) miatt történt számos intézkedés (2. és 6. legtöbb intézkedés). Ezek az intézkedések adják a kiemelt érdemi munkabiztonsági intézkedések 75%-át.

Ezt követően az intézkedések 13%-a a *„Be-és leesés veszély”* (3. legtöbb intézkedés) miatt történt.

A munkabalesetek nem megfelelő kivizsgálása, illetve a bejelentésének elmulasztása okán tett intézkedések aránya 11% volt. (5., 7. és 9. legtöbb intézkedés). A kiemelt munkabiztonsági intézkedések megoszlását az *5. számú ábra* mutatja.

5. számú ábra

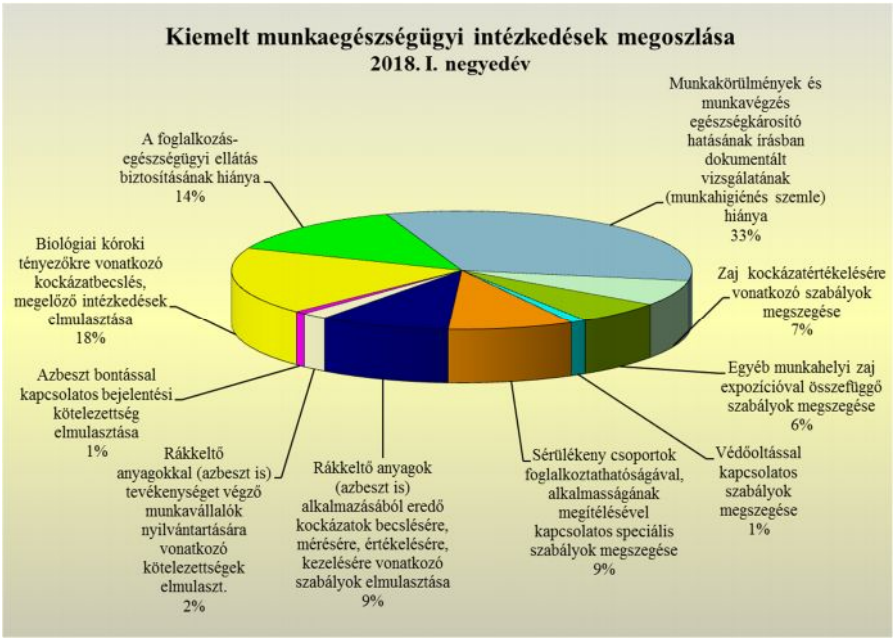

2.1.3. Kiemelt munkaegészségügyi intézkedések

Az 1 402 munkaegészségügyi intézkedés közül a kiemelt munkaegészségügyi intézkedések száma 272, ami az összes intézkedés 2,3%-a.

A kiemelt munkaegészségügyi intézkedések megoszlását a *6. számú ábra* mutatja.

6. számú ábra

Az alábbi ábrán látható, hogy leggyakrabban a *„Munkakörülmények és a munkavégzés egészségkárosító hatásának írásban dokumentált vizsgálatának hiánya”* (33%) kapcsolatban intézkedtek az állami tisztviselők, mivel a munkáltatók nem kérték fel a foglalkozás-egészségügyi szolgálatot a munkahigiénés szemle („üzemhigiénés vizsgálat”) lefolytatásához. A munkahigiénés szemle a foglalkozás-egészségügyi szolgálatok által elvégzendő, az egészségkárosító kockázatok értékelésére és kezelésére (csökkentésére) szolgáló helyzetfelmérés, amelynek eredményeképpen kezdeményezhető a megelőző intézkedések bevezetése, módosítása vagy hatékonyságuk javítása. A helyszíni megállapítások függvényében szükség szerint kiegészülhet a munkahelyi kóroki tényezőkkel

(pl. zaj-, rezgésterhelés, munkahelyi légszennyező anyagok, hőexpozíció) kapcsolatos, expozíció mérésére irányuló műszeres vizsgálatokkal.

A biológiai kóroki tényezők vonatkozásában hozott intézkedések az összes kiemelt munkaegészségügyi intézkedés közel 1/4-t teszik ki (összesen[3]: 19%). A biológiai kóroki tényezőkkel kapcsolatos szabálytalanságok feltárására kiemelt figyelmet kell fordítani, tekintettel arra, hogy az utóbbi években a mikroorganizmusok (vírusok, baktériumok, gombák, paraziták stb.) által okozott egészségkárosodások az évenként bejelentett, kivizsgált és elfogadott (regisztrált) foglalkozási megbetegedések számottevő arányát adták. A klímaváltozás hatásaival összefüggésben az ún. vektorok (állati közvetítők, pl. rovarok, rágcsálók) által terjesztett fertőző megbetegedések (zoonózisok) veszélye is növekedhet.

Számos intézkedés történt a munkahelyi zajexpozícióval (összesen[4]: 13%) és a foglalkozási eredetű rákkeltő anyagokkal (összesen[5]: 13%) kapcsolatban is. E két kóroki tényezővel összefüggő intézkedések az összes kiemelt munkaegészségügyi intézkedés több mint egy negyedét (26%) teszik ki.

A munkahelyi zajexpozícióval kapcsolatos intézkedéseknek a halláskárosodás megelőzésében, illetve a hallószerven kívüli (pl. pszichés, vegetatív idegrendszeri) – munkabalesetek bekövetkezésének kockázatát is növelő – hatások csökkentésében van kiemelt szerepe.

Becslések szerint[6] a rosszindulatú daganatos megbetegedések tekinthetők a foglalkozással összefüggő halálesetek elsődleges okának az Európai Unióban, ezért a munkahelyi rákkeltő anyagokkal kapcsolatos szabálytalanságok feltárása és a megszüntetésük érdekében hozott hatósági intézkedések kiemelt jelentőséggel bírnak a megelőzésükben. A klinikailag észlelhető daganatos megbetegedés megjelenéséig gyakran 10-50 év telik el, ezért a munkáltató és a munkavállaló is hajlamos alulbecsülni ez ilyen anyagokkal végzett tevékenységek veszélyességét, a jogszabály által előírtak betartásának fontosságát. A rákkeltővel tevékenységet végző munkavállalókról vezetendő expozíciós nyilvántartás vezetésének pedig az esetlegesen később bekövetkező daganatos megbetegedések rekonstruálásában lehet kulcsfontosságú szerepe.

Az állami tisztviselők még mindig találkoztak olyan munkáltatóval, aki nem biztosította a munkavállalói részére a foglalkozás-egészségügyi ellátást, a kiemelt érdemi munkaegészségügyi intézkedések 14%-a a foglalkozás-egészségügyi ellátás biztosítására irányult.

A kiemelt védelemre szoruló sérülékeny munkavállalói csoportok (fiatalkorúak, várandós, nemrégen szült, anyatejet adó nők és szoptató anyák, idősödők, megváltozott munkaképességűek) foglalkoztatási körülményeinek vizsgálata során hozott kötelezések az összes kiemelt érdemi munkaegészségügyi intézkedés 9%-át teszik ki.

3. SÚLYOS JOGSÉRTÉSEK

2018. I. negyedévben a súlyos jogsértések között jellemző volt, hogy az építőiparban a magasban végzett munkáknál a leesés elleni megfelelő kollektív műszaki védelem kialakításának hiánya, a leesés

---

[3] Biológiai kóroki tényezőkre vonatkozó kockázatbecslés, megelőző intézkedések elmulasztása: 18%; Védőoltással kapcsolatos szabályok megszegése:1%

[4] Zaj kockázatértékelésére vonatkozó szabályok megszegése: 9%; Egyéb munkahelyi zaj expozícióval összefüggő szabályok megszegése: 9%.

[5] Rákkeltő anyagok (azbeszt is) alkalmazásából eredő kockázatok becslésére, mérésére, értékelésére, kezelésére vonatkozó szabályok elmulasztása: 13%; Rákkeltő anyagokkal (azbeszt is) tevékenységet végző munkavállalók nyilvántartására vonatkozó kötelezettségek elmulasztása: 4%; Azbesztbontással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása:1%.

[6] Az Európai Bizottság közleménye: Biztonságosabb és egészségesebb munkahely mindenkinek – Az Európai Unió munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra irányuló jogszabályainak és politikájának modernizálása, COM (2017) 12

elleni védelemül szolgáló egyéni védőeszköz munkáltató általi biztosításának, vagy a munkavállaló részéről történő használatának elmulasztása.

A mélyépítési, közműépítési földmunkáknál, sok esetben elmaradt a munkagödrök illetve a munkaárkok dúcolása. Jellemző a szakadólap megterhelése a kitermelt földdel, miközben a közúti járműforgalom közvetlenül a munkagödör mellett halad, megnövelve ezzel a föld beomlásának veszélyét. Változatlanul problémát jelentett a munkagödrök, munkaárkok elkerítésének hiánya.

A gépkezelői jogosultság hiányában (nem megfelelő képesítés miatt) történő munkavégzés legtöbbször az anyagmozgatással, raktározással kapcsolatban merült fel (emelőgépek, targoncák jogosulatlan használata).

Villamos berendezések esetében a közvetlen illetve közvetett érintés elleni védelemmel kapcsolatos hiányosság volt a leggyakoribb veszélyeztetés. A villamos berendezések védőburkolatainak nem megfelelő rögzítése, a villamos vezetékek mechanikai hatás elleni védelmének elmulasztása számos munkaterületen előfordult.

A feldolgozóipar, gépipar, illetve a mezőgazdaság területén használt gépek, berendezések gyakran idéztek elő súlyos baleseteket a veszélyes tér lehatárolására szolgáló védőburkolatok, biztonsági berendezések hiánya, illetve azok használatának kiiktatása, elmulasztása miatt.

A munkaegészségügyi súlyos veszélyeztetések között vezető helyet foglalt el az előzetes-, illetve az időszakos munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatok elmulasztása; a veszélyes anyagokkal/keverékkel történő munkavégzés megfelelő védelmet nyújtó egyéni védőeszköz biztosításának hiányában; továbbá a felső beavatkozási határértéket meghaladó zajexpozícióban végzett tevékenység hallásvédő eszköz biztosítása, illetve használata nélkül.

A vizsgált időszakra jellemző ellenőrzési tapasztalatok alapján a munkavállalók életének, testi épségének, egészségének súlyos veszélyeztetése az *1. számú melléklet* negatív példák című pontjaiban ismertetett cselekményekkel valósult meg.

4. UTÓELLENŐRZÉSEK

A munkavédelmi hatósági intézkedések hatékonyságának egyik mutatója, hogy a munkáltatók milyen arányban hajtják végre a döntéseiket. 2018. I. negyedévben a munkavédelmi hatóságok összesen 114 utóellenőrzést végeztek, ami az ellenőrzött munkáltatók 3,2%-át érintette.

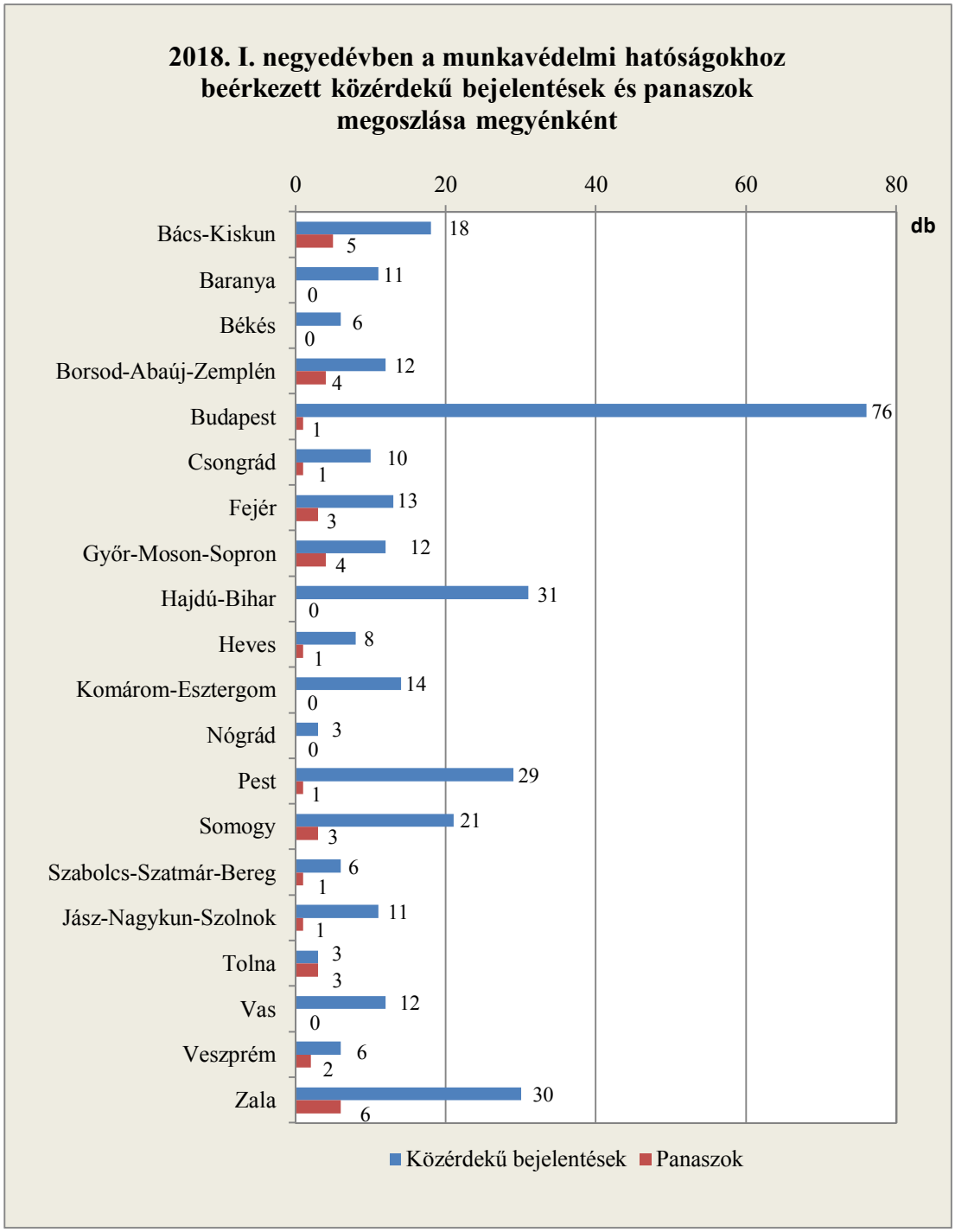
Az utóellenőrzések tapasztalata szerint a munkavédelmi hatósági intézkedéseket 15 esetben nem hajtották végre, ami 14 munkáltatót érintett.

Az intézkedések végrehajtásának elmaradása miatt kiszabott eljárási bírságok összege 2018. I. negyedévben a már említett 1 260 000 Ft volt.

5. PANASZOK, KÖZÉRDEKŰ BEJELENTÉSEK VIZSGÁLATA

A munkavédelmi hatóságokhoz 2018. I. negyedévben országosan **összesen 332 db közérdekű bejelentés és 36 db panasz** érkezett.

A munkavédelmi hatóságok jelentései alapján 2018. I. negyedévben beérkezett közérdekű bejelentések és panaszok számát, megoszlását a *7. számú ábra* mutatja.

5.1. A közérdekű bejelentések és panaszok témakör szerinti megoszlása

A közérdekű bejelentések és panaszok témakör szerinti százalékos megoszlását a *8. számú ábra* mutatja.

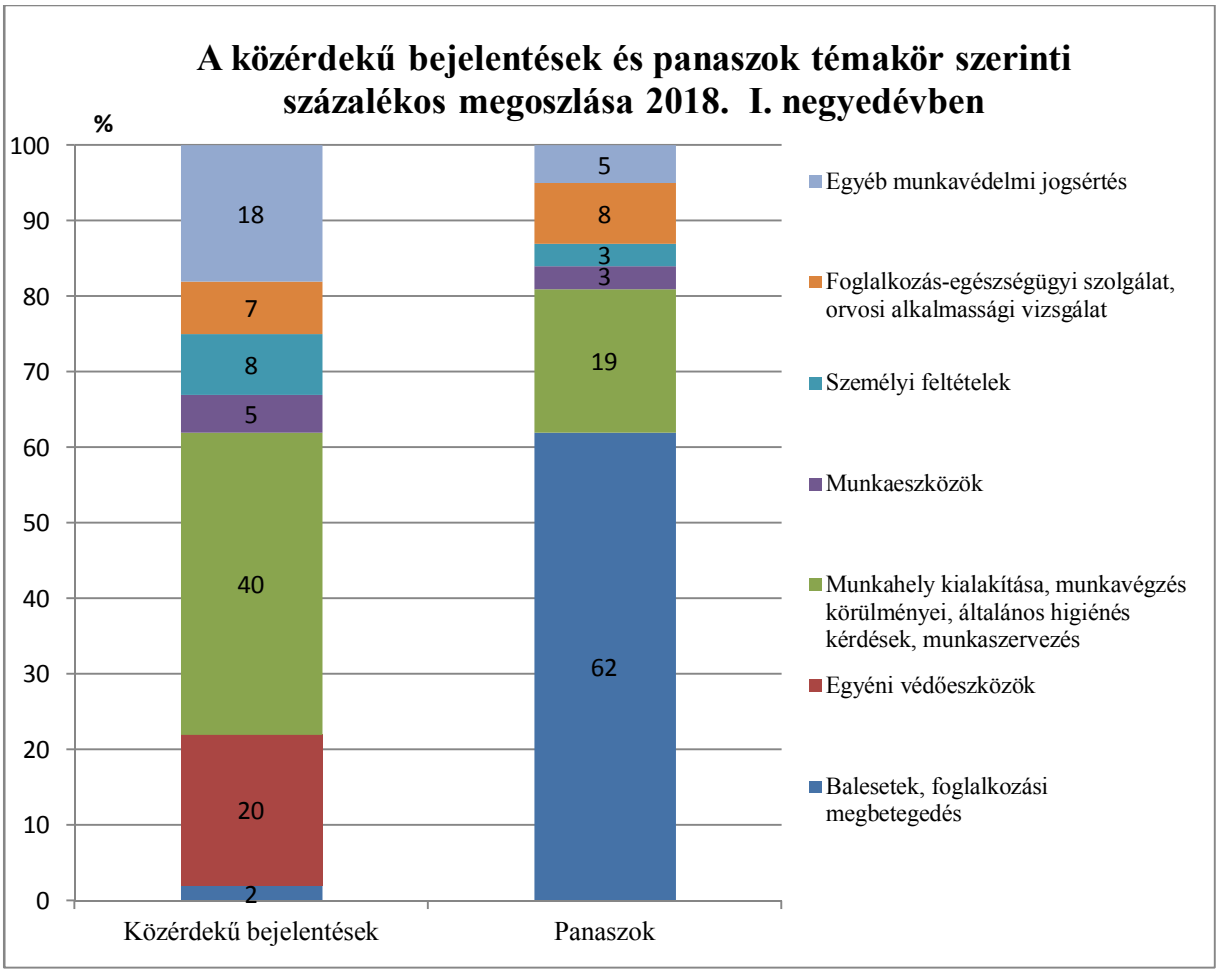
Az *„Egyéb munkavédelmi jogsértés”* számadatait figyelembe nem véve a legtöbb **közérdekű bejelentés** (175 db) a munkahely kialakítása, a munkavégzés körülményei, az általános higiénés, valamint munkaszervezés témakörében érkezett, majd ezt követik az egyéni védőeszközökkel (90 db) és a személyi feltételekkel (37 db) kapcsolatos bejelentések.

A beérkezett **panaszok** tartalmát vizsgálva megállapítható, hogy a legtöbb panasz – a közérdekű bejelentésektől eltérően – a balesetek, foglalkozási megbetegedés témakörben (23 db), azután a munkahely kialakítása, a munkavégzés körülményei, az általános higiénés kérdés, munkaszervezés témakörben (7 db). Az egyéni védőeszközökkel kapcsolatban nem tettek panaszt.

A *8. ábrán* látható, hogy a balesetek, foglalkozási megbetegedés témakörben sokkal több panasz érkezett, mint közérdekű bejelentés.

Ennek oka, hogy leggyakrabban a balesetet szenvedett vagy a foglalkozási betegséggel érintett munkavállaló élt panasszal, mert a munkáltatónak a munkabaleset bejelentésével, kivizsgálásával kapcsolatos intézkedését vagy mulasztását, továbbá a foglalkozási megbetegedés, ill. fokozott expozíciós eset bejelentésének elmaradását sérelmezte.

8. számú ábra

5.2. A bejelentésekkel érintett jellemző gazdasági ágazatok

A munkavédelmi hatóságok jelentései alapján megállapítható volt, hogy a beérkezett közérdekű bejelentések és panaszok a gazdaság legkülönbözőbb ágazatait érintették. 2018. I. negyedévben a bejelentések többsége a feldolgozóipari, az építőipari, a kereskedelmi tevékenységhez kapcsolódott.

Kisebb számban, de érkeztek bejelentések pl. a szolgáltatással, a mezőgazdasággal, a fémiparral, a faiparral, a műanyagiparral összefüggésben. Néhány esetben közfoglalkoztatott munkavállalók munkakörülményeivel kapcsolatban is érkezett közérdekű bejelentés.

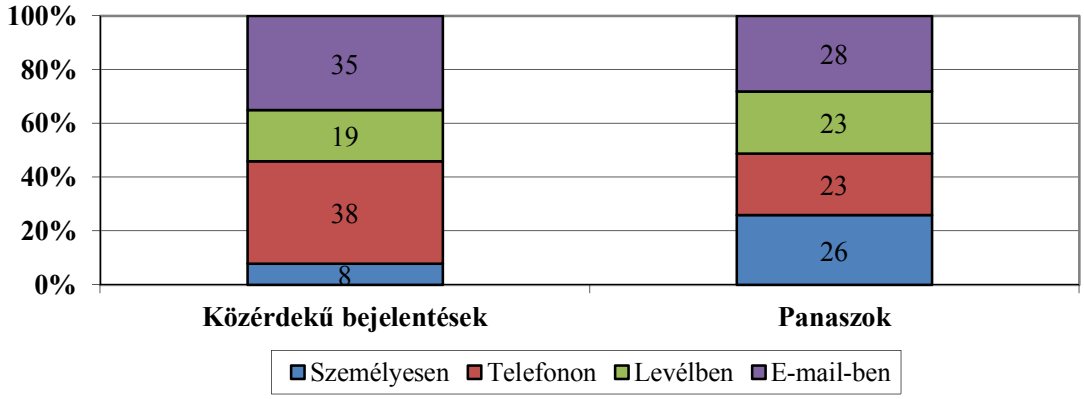
5.3. A közérdekű bejelentések és panaszok közlésének módja

A közérdekű bejelentések, panaszok közlésmódjának százalékos megoszlását a *9. ábra* mutatja.

A közérdekű bejelentéseket leggyakrabban telefonon (38%) vagy elektronikus levélben (35%), illetve levélben (19%), ritkábban személyesen (8%) tették meg.

A panaszokat leginkább elektronikus levélben (28%), vagy személyesen (26%), ritkábban levélben (23%), illetve telefonon (23%) közölték.

A közérdekű bejelentések és a panaszok közlésének módja szerinti százalékos megoszlása 2018. I. negyedévben

5.4. A bejelentő személye

A vizsgált időszakban továbbra is jellemző volt, hogy a közérdekű bejelentéseket, panaszokat magánszemélyek nyújtották be (90,2%). Áttétellel érkeztek bejelentések a munkavédelmi hatóságokhoz a társhatóságoktól (6,0%), Nemzetgazdasági Minisztérium Munkavédelmi Főosztályától (1,6%), a kormányhivataloktól (1,7%), és az önkormányzatoktól (0,5%).

A jelentési időszakban beküldött összesen 368 db bejelentésből jelentős számú, 116 db (31,5%) névtelen volt.
A névtelen bejelentések kivizsgálásától nem lehetett eltekinteni, mert nagy számban megalapozottak voltak és valós munkavédelmi problémákat vetettek fel.

5.5. A közérdekű bejelentések, panaszok alapján indult vizsgálatok

A közérdekű bejelentések, panaszok alapján indult vizsgálatok jellemzése, különösen a bejelentések megalapozottsága vagy annak hiánya, illetve a bejelentés eredménytelen kivizsgálásának okai alapján.

5.5.1. Megalapozottság, irányultság

A közérdekű bejelentések és panaszok megalapozottságát vizsgálva elmondható, hogy a megkeresések általában csak részben voltak megalapozottak. A teljes mértékben megalapozott bejelentés, illetve a teljesen megalapozatlan kevésbé volt jellemző.

Az ellenőrzések során az esetek többségében találtak más, a bejelentésben nem jelzett munkavédelmi hiányosságot, szabálytalanságot is melyre intézkedést tettek a munkavédelmi ellenőrzést végző állami tisztviselők.

A megalapozatlan bejelentések hátterében általában valamilyen egyéni munkavállalói sérelem (pl. munkaviszony megszüntetése) állt. Ezek a bejelentések jellemzően névtelenül, elektronikus úton vagy levélben érkeztek.

5.5.2. Az eredménytelen kivizsgálások okai

A bejelentett esetekben az eredménytelen kivizsgálások okai általában a következők voltak:

- a munkavédelmi hatóságnak nem volt hatásköre eljárni (pl. nem volt szervezett munkavégzés);
- nem volt munkavégzés a bejelentésben megnevezett munkaterületen;
- a névtelen bejelentésekben gyakran nem nevezték meg a munkáltatót, illetve a munkavégzés helyét.

5.5.3. Intézkedések

A közérdekű bejelentésekre és panaszokra indult eljárások eredményeként 2018. I. negyedévben összesen 339 db munkavédelmi döntés került kiadmányozásra.

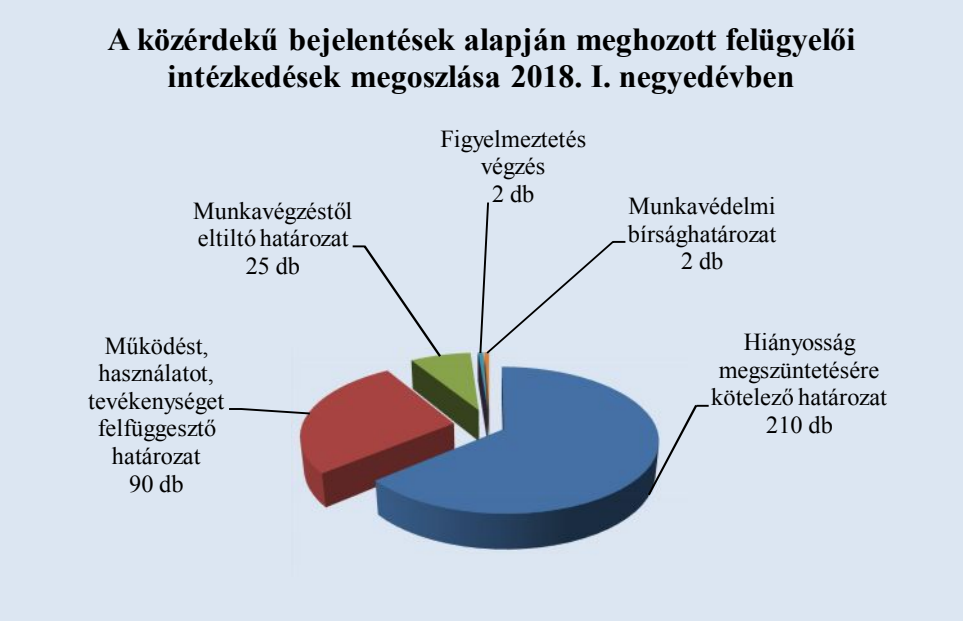
A közérdekű bejelentésekre és panaszokra indult vizsgálatokban kiadmányozott határozatok közül a hiányosságok megszüntetésére kötelező és az azonnali intézkedést foganatosító határozatok száma volt a meghatározó.

Figyelmeztetést összesen 2 esetben alkalmaztak a megyei munkavédelmi hatóságok.

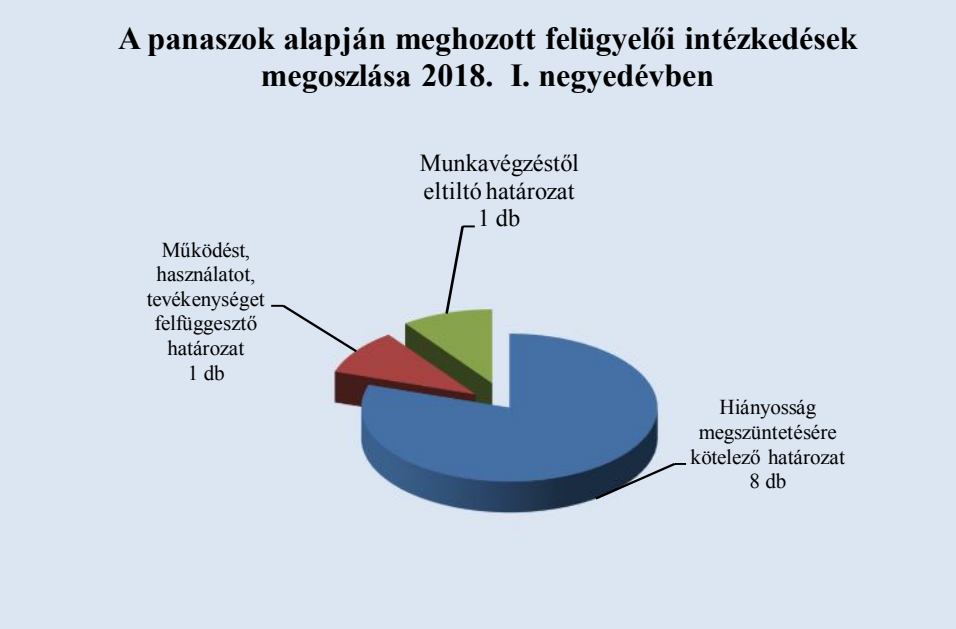
Az azonnali intézkedést foganatosító 117db határozathoz és a hiányosság megszüntetését előíró 218 db határozathoz képest mindössze 2 esetben került sor munkavédelmi bírság kiszabására. Az érdemi munkavédelmi határozatoknak mindösszesen csak a 0,6 %-a volt a pénzbírságot kiszabó.

A közérdekű bejelentések, ill. a panaszok nyomán indult munkavédelmi eljárásokban meghozott intézkedések megoszlását a *10.* és a *11. ábra* mutatja.

10. számú ábra

11. számú ábra

A 2018. I. negyedévben a közérdekű bejelentésekre és panaszokra indult munkavédelmi eljárások során összesen 362 000 Ft munkavédelmi bírságot szabtak ki a munkavédelmi hatóságok. Közigazgatási bírság, ill. eljárási bírság kiszabására nem került sor.

6. FŐMUNKAIDŐN KÍVÜL VÉGZETT ELLENŐRZÉSEK

2018. I. negyedévben főmunkaidőn kívül 59 munkáltatónál végeztek a munkavédelmi hatóságok ellenőrzéseket. Ezeknek az ellenőrzéseknek a döntő többsége munkabaleset kivizsgálása érdekében történt, más esetben társhatóság felkérésére tartottak ilyen ellenőrzéseket.

7. MUNKABALESETEK, FOGLALKOZÁSI MEGBETEGEDÉSEK, FOKOZOTT EXPOZÍCIÓS ESETEK

7.1. Munkabalesetek

Az Mvt. 64. § (5) bekezdése, valamint az Mvt. végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet 7. § (1) bekezdés szerint a munkáltató a súlyos munkabalesetet köteles azonnal bejelenteni a baleset helyszíne szerint illetékes munkavédelmi hatóságnak.

A munkavédelmi hatóságra történő bejelentés a munkáltatók kötelezettsége, melynek az esetek többségében eleget is tettek.

Előfordult azonban, hogy – főként fekete foglalkoztatás esetén – a bejelentés a rendőrség részéről érkezett. Ezen jelentésben a bejelentett munkabalesetek szempontjából mutatjuk be a hatósági tevékenységet, a lezárt munkabaleset vizsgálati adatokat (feldolgozott munkabaleseti jegyzőkönyvek szerint) ugyanerre a tárgyidőszakra a 2018. I. negyedévben munkabaleseti jelentés tartalmazza.

A jogszabályi előírásoknak megfelelően 2018. I. negyedévben 38 – közúti baleseti eseményeket is tartalmazó – súlyos munkabaleseti eseményt jelentettek a területileg illetékes munkavédelmi hatóságnak.

A 38 bejelentett súlyos munkabaleset közül 16 halálos, 10 életveszélyes, 9 súlyos csonkolásos, valamint 3 egyéb súlyos baleseti esemény volt. A munkabalesetek nagy részében még folyamatban van közigazgatási eljárás, sok esetben még nem készült el a munkabaleseti jegyzőkönyv, így a bejelentett és a később feldolgozott munkabaleseti adatok a vizsgálatok eredményétől függően eltérhetnek.

A tárgyidőszakban bejelentett súlyos munkabaleseti események legjellemzőbb baleseti okait a *4. számú táblázat* tartalmazza.

4. számú táblázat

2018. I. negyedév	Baleseti bejelentések száma	A bejelentett baleseti események megoszlása a baleset súlyossága szerint			
		Halálos	Életveszélyes	Súlyos csonkolásos	Egyéb súlyos
Áramütés	1	1	0	0	0
Betemetés	1	1	0	0	0
Csonkolás	7	0	0	7	0
Égés	1	1	0	0	0
Feltekerés	1	1	0	0	0
Gázolás	1	0	1	0	0
Közúti	7	4	1	1	1
Leesés	8	1	7	0	0
Összenyomás	1	0	0	1	0
Ráesés	3	2	1	0	0
Szemsérülés	2	0	0	0	2
Szúrás	1	1	0	0	0
Támadás	3	3	0	0	0
Vasúti	1	1	0	0	0
Összesen	**38**	**16**	**10**	**9**	**3**

7.2. Foglalkozási megbetegedések, fokozott expozíciós esetek

2018. január 1-jétől 2018. március 31. napjáig a munkavédelmi hatósághoz 70 foglalkozási megbetegedés gyanút és 13 fokozott expozíciós esetet jelentettek be. A foglalkozási betegségek és fokozott expozíciós esetek bejelentéséről és kivizsgálásáról szóló 27/1996. (VIII. 28.) NM rendelet szerint a kivizsgált bejelentéseket a vizsgálati dokumentációval együtt a kormányhivatalok továbbították az Országos Közegészségügyi Intézet Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Igazgatóság részére a bejelentés teljes körűségének, és szakmai megalapozottságának elbírálása céljából.

A 2018. év első negyedévben bejelentett foglalkozási betegség gyanús esetek száma a tavalyi év azonos időszakához viszonyítva jelentős csökkenést mutat, de 2017. év első negyedévében kiugróan sok bejelentés történt (2017. első negyedévében 105, 2016. év első negyedévben 62 esetet jelentettek).

Az ágazati bontásban megadott adatokból kitűnik, hogy ahogy tavaly is, 2017. első negyedévében is a legtöbb foglalkozási megbetegedés gyanús eset - az összes bejelentett eset 37,1%-a - a humán-egészségügyi és szociális ellátás területéről érkezett, mely néhány tömeges fertőzés bejelentéséből adódott. Ebből az ágazatból évről évre nő a bejelentések aránya (2017. év azonos időszakában az összes bejelentés 36,2%, 2016. évben a bejelentések 12,9%-a, 2015. évben 9,5%-a érkezett a humán-egészségügyi és szociális ágazatból). A feldolgozóiparból a bejelentések 22,8%-a érkezett. A bányászat területén dolgozó munkavállalók bejelentése (Baranya megyéből) főként az egykori bányászok mostanra diagnosztizált és bejelentett szilikózis eseteinek magas számából adódik, ez az esetek 20%-át adta.

Az előző év azonos időszakának megfelelően, a legtöbb bejelentés biológiai kóroki tényezők által okozott foglalkozási megbetegedések gyanúja miatt történt (37,1%), ezt követték a kémiai kóroki tényezők (az összes eset 31,4%-a), és a nem optimális igénybevétel, pszichoszociális ergonómiai tényezők (17,1%) miatt tett bejelentések (*5. számú táblázat*).

Az összes bejelentés 14,3 % történt fizikai kóroki tényezők miatt.

5. számú táblázat

Bejelentett foglalkozási megbetegedés gyanúját feltételező esetek alakulása kóroki tényezők szerint					
2018. január 1. – március 31.					
	Kémiai kóroki tényezők (fő)	**Fizikai kóroki tényezők (fő)**	**Biológiai kóroki tényezők (fő)**	**Nem optimális igénybevétel, pszichoszociális ergonómiai tényezők (fő)**	**Összes bejelentett eset**
Budapest	**2**	**2**	**5**	**3**	**12**
Baranya	**13**	**4**	**1**		**18**
Bács-Kiskun					
Békés					
Borsod-Abaúj-Zemplén			**15**		**15**
Csongrád			**1**		**1**
Fejér	**1**		**1**		**2**
Győr-Moson-Sopron	**1**				**1**
Hajdú-Bihar					
Heves				**3**	**3**
Komárom-Esztergom	**1**				**1**
Nógrád	**1**				**1**
Pest		**4**	**1**	**1**	**6**
Somogy				**2**	**2**
Szabolcs-Szatmár-Bereg					
Jász-Nagykun-Szolnok					
Tolna	**1**				**1**
Vas	**2**			**1**	**3**
Veszprém			**2**		**2**
Zala				**2**	**2**
Összesen	**22**	**10**	**26**	**12**	**70**

Az összes bejelentett fokozott expozíciós eset a feldolgozóiparból területéről érkezett.

A jelentési időszakban zaj okozta fokozott expozíció miatt az összes eset 38,5%-át jelentették, benzol okozta fokozott expozíció az összes bejelentés 30,8% volt, ólom (szervetlen) miatt az esetek 23,1%-a érkezett. Jelentettek még nikkel okozta fokozott expozíciót *(6. számú táblázat)*.

A 2017. év azonos időszakához képest a fokozott expozíciós esetek bejelentése csökkenést mutat (2017. év első negyedévében 28 esetet jelentettek be 2016. év azonos időszakában 16-ot).

6. számú táblázat

Bejelentett fokozott expozíciós esetek alakulása kóroki tényezők szerint								
2018. január 1. – március 31.								
	Zaj (fő)	**Higany (fő)**	**Toluol (fő)**	**Benzol (fő)**	**Ólom (szervetlen) (fő)**	**Nikkel (fő)**	**Króm (fő)**	**összes bejelentett eset**
Budapest								
Baranya	**4**					**4**	**4**	
Bács-Kiskun								
Békés								
Borsod-Abaúj-Zemplén								
Csongrád								
Fejér		**4**				**4**		**4**
Győr-Moson-Sopron								
Hajdú-Bihar								
Heves				**1**		**1**		
Komárom-Esztergom								
Nógrád								
Pest			**1**			**1**		
Somogy								
Szabolcs-Szatmár-Bereg								
Jász-Nagykun-Szolnok			**2**			**2**		
Tolna								
Vas								
Veszprém								
Zala	**1**					**1**	**1**	
Összesen	**5**	**4**	**3**	**1**		**13**	**5**	**4**

8. TANÁCSADÁS TAPASZTALATAI, JELLEMZŐ TÉMAKÖREI

A Megyei és Fővárosi Kormányhivatalok munkavédelmi ellenőrzést végző állami tisztviselői részéről 2018. I. negyedévben összesen 1 498 esetben történt információnyújtás, ennek során 2 029 problémára kaptak választ az érdeklődők.

A tanácsadások megyei eloszlását tartalmazza a *7. számú* táblázat.

7. számú táblázat

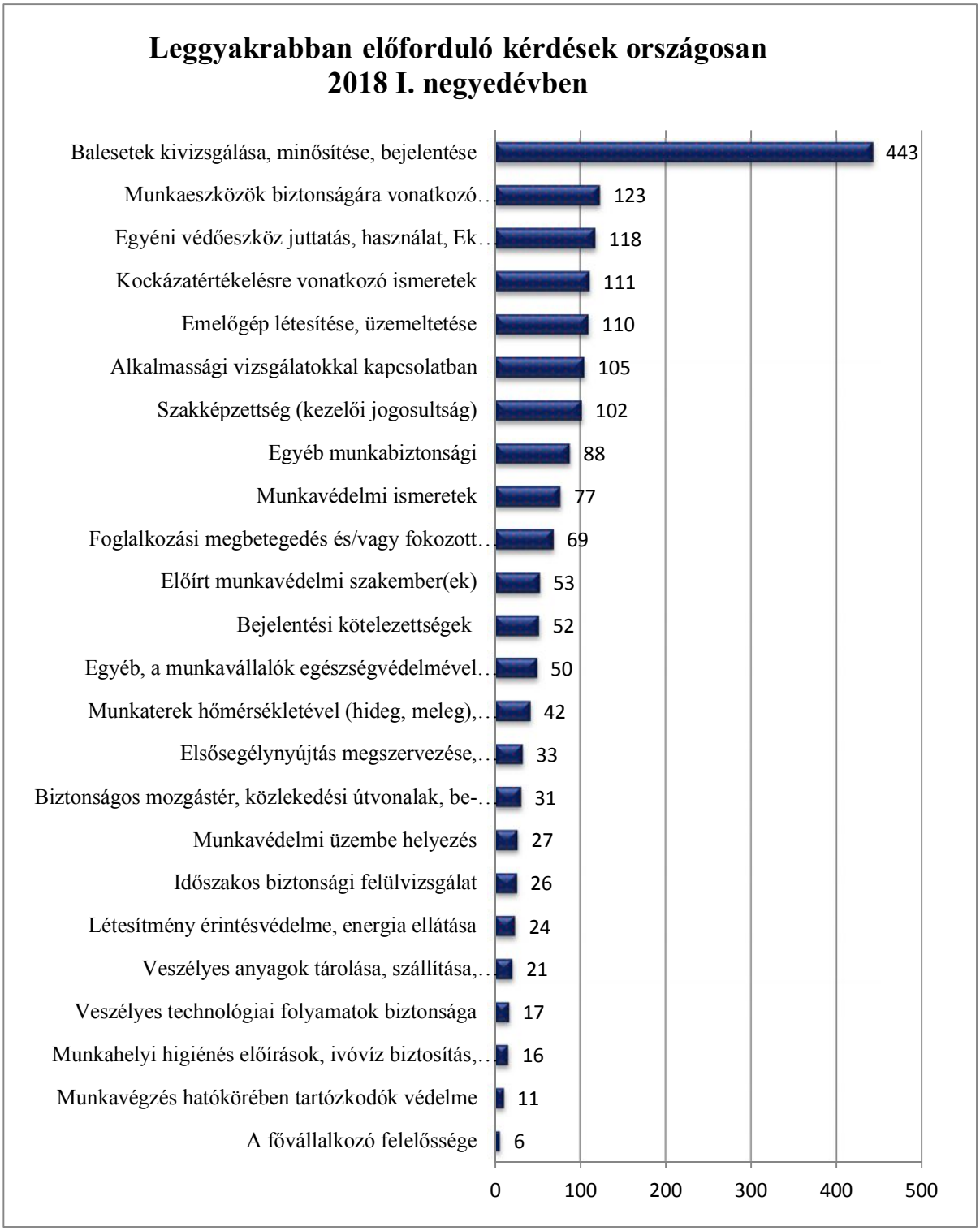
Megyei Munkavédelmi Hatóságok	Tanácsadások száma (db)	Kérdések száma (db)	Tanácsadás módja (db)		
			Telefon	Levél/e-mail	Személyes
Bács-Kiskun	9	16	6	0	3
Baranya	27	71	4	3	20
Békés	0	0	0	0	0
Borsod-Abaúj-Zemplén	7	23	5	0	2
Csongrád	3	11	0	0	3
Fejér	10	13	5	4	1
Győr-Moson-Sopron	26	74	16	4	6
Hajdú-Bihar	9	18	8	0	1
Heves	15	39	11	0	4
Komárom-Esztergom	10	32	3	1	6
Nógrád	0	0	0	0	0
Pest	3	6	0	3	0
Somogy	6	9	6	0	0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	4	4	2	0	2
Jász-Nagykun-Szolnok	12	22	8	2	2
Tolna	10	18	7	1	2
Vas	43	51	21	18	4
Veszprém	0	0	0	0	0
Zala	5	14	2	2	1
Főváros	192	192	189	3	0
Összesen	**391**	**613**	**293**	**41**	**57**

A Nemzetgazdasági Minisztérium Munkavédelmi Főosztálya által, a hatósági munkától elkülönítetten működtetett Munkavédelmi Információs és Tanácsadó Szolgálathoz 2018. I. negyedévben 1 107 (db) megkeresés érkezett, ebből 1 041 fő telefonon, 66 fő e-mailben érdeklődött, személyes tanácsadásra nem került sor. A tájékoztatások során összesen 1 416 kérdést válaszoltak meg munkatársaink. *(8. számú táblázat)*

8. számú táblázat

Munkavédelmi Információs és Tanácsadó Szolgálat	Megkeresések száma (db)	Kérdések száma (db]
Telefonos	1041	1318
Írásos (e-mail, levél)	66	98
Személyes	0	0
Összesen:	**1107**	**1416**

2018. I. negyedév során, munkabiztonság területén a legtöbb kérdés *(12. számú ábra)* a munkahelyen történt balesetek kivizsgálásával, a baleseti események minősítésével, a munkabaleseti jegyzőkönyv kitöltésével kapcsolatban merült fel. Megnőtt az érdeklődés a munkaeszközök biztonságára vonatkozó ismeretek, előírások iránt is. Sok információt kértek az egyéni védőeszközökre vonatkozó ismeretekkel kapcsolatban is

8.1. Munkavédelmi fórumok

A munkavédelmi hatóságok 2018. I. negyedévben közös szervezésben 8 alkalommal, közös szakmai fórumon pedig 2 esetben vettek részt.

9. EGYÉB TAPASZTALATOK

9.1. Az ellenőrzések fogadtatásával kapcsolatos tapasztalatok (munkáltatók, munkavállalók)

Általánosságban elmondható, hogy a munkáltatók az ellenőrzések során együttműködőek, akárcsak a munkavállalók. A nagyobb munkáltatók általában készségesen, segítőkészen álltak a munkavédelmi

ellenőrzésekhez, tudva, hogy közös érdekünk az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósítása.
A kisebb, általában szabálytalanul foglalkoztató, a munkavédelmi követelményeket nem ismerő, és be nem tartó munkáltatók esetenként igyekeztek megakadályozni az ellenőrzés lefolytatását.

9.2. Társhatósági közös ellenőrzések tapasztalatai

A különböző egyéb hatóságok kezdeményezésére, illetve bevonásával tartott közös ellenőrzések.
2018. I. negyedévben lefolytatott közös ellenőrzések tapasztalatai alapján elmondható, hogy az ellenőrzésben részt vett hatóságok között az együttműködés jó volt, a hatóságok egymás munkáját kiegészítve, egymást segítve dolgoztak.

A társhatóságok közreműködésével 2018. I. negyedévben 389 munkavédelmi ellenőrzés zajlott, mely összesen 227 ügyet jelent, az összes ellenőrzés 7,5%-át.

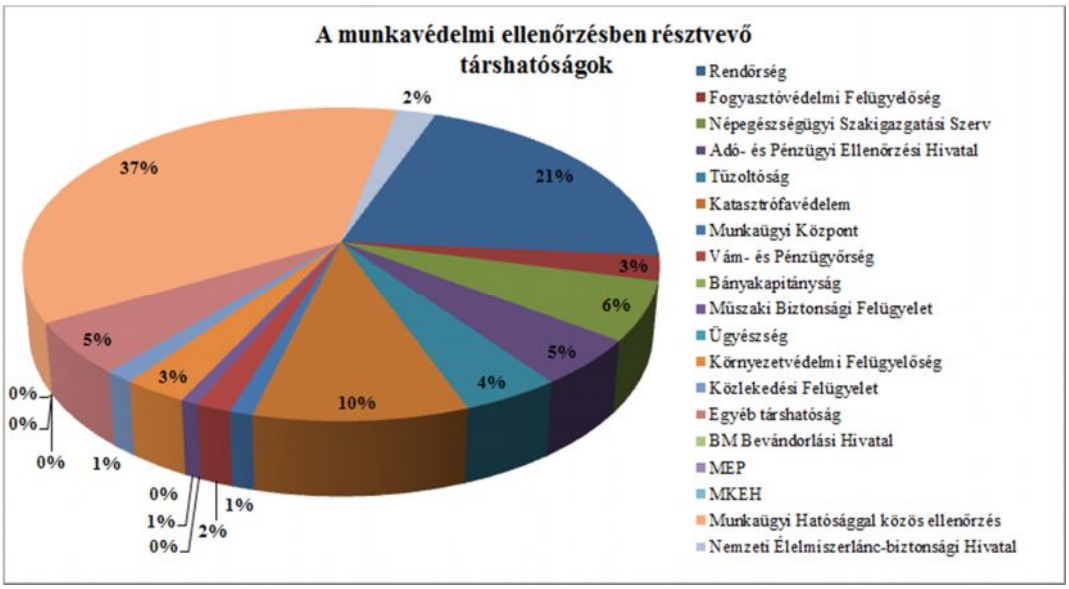
A társhatósági ellenőrzésre egyrészt akkor került sor, ha a helyszíni ellenőrzés jellege, irányultsága azt indokolta, illetve ha más hatóságok igényelték a munkavédelmi hatóság ellenőrzését. A legnagyobb arányban a munkaügyi hatóság vett részt a közös ellenőrzésekben, ezen túl leggyakrabban a rendészeti szervek működtek közre.

A munkavédelmi hatóság a rendőrség segítségét rendszerint olyan munkáltatók vonatkozásában, olyan munkavégzési helyszínek ellenőrzésénél kérte, ahol a hely jellege azt megkívánta, illetve ahol korábban a munkáltató meghiúsította az ellenőrzést, vagy jelentős mértékben akadályozta azt.

2018. I. negyedévben a rendőrhatósággal közösen több mint 81 ellenőrzést folytattak le a munkavédelmi hatóság szakügyintézői, az adó- és vámhatósággal, a fogyasztóvédelmi valamint a népegészségügyi hatóság közreműködésével pedig összesen 59 db vizsgálatot.

A munkavédelmi ellenőrzésben résztvevő társhatóságok megoszlását a *13. számú ábra* szemlélteti.

13. számú ábra

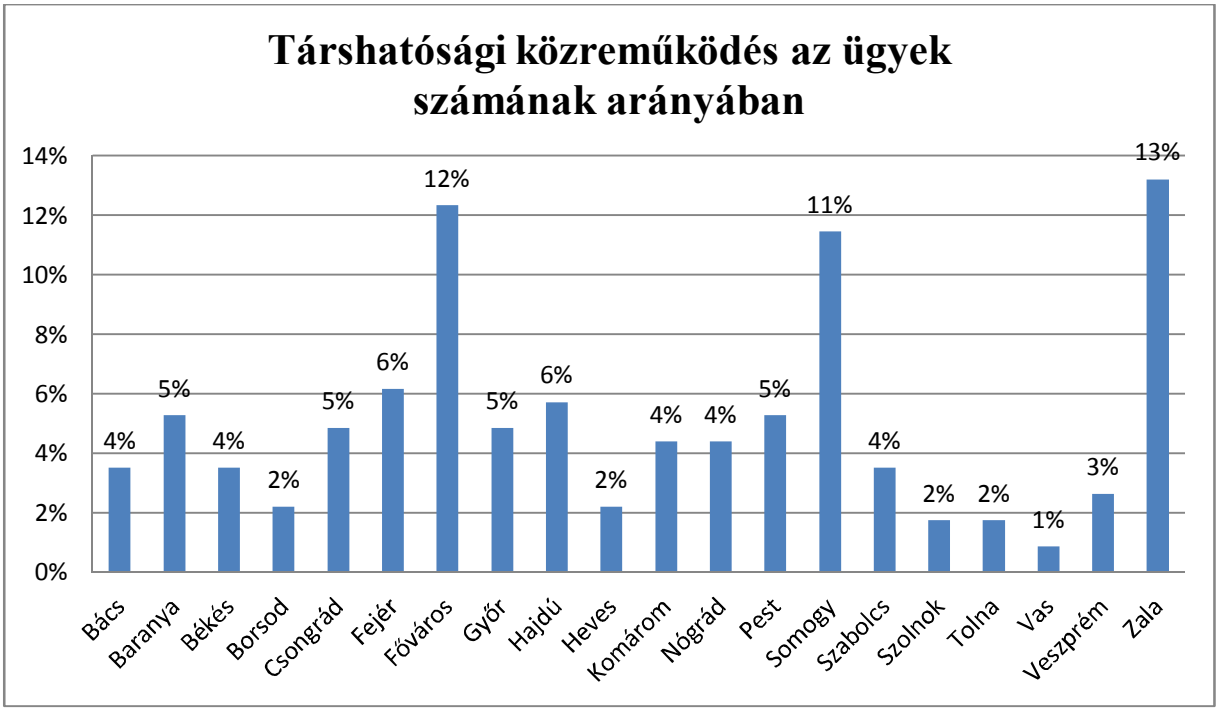
9.3. A munkavédelmi ellenőrzésben résztvevő társhatóságok megoszlása 2018. évben

A kormányhivatalok által összefogott Éves Összevont Ellenőrzési Terv képezte 2018-ban a munkavédelmi hatóság társhatósági együttműködésének alapját, melyek nyomán megyénként különbözőképpen zajlottak le a társszervekkel közös ellenőrzések.

A társhatósági ellenőrzések megyénkénti megoszlását a *14. számú ábra* mutatja.

14. számú ábra

Társhatósági ellenőrzések megoszlása megyénként a 2018. I. negyedévben

A munkavédelmi hatóságok beszámolói szerint a társhatósági együttműködések hatékonyan zajlottak, egymás munkáját segítve, kiegészítve jártak el az érintettek. Nehézséget egyedül az ellenőrzések lefolytatásához szükséges időtartamok jelentős eltérése okozott.